

Årsberetning

Reform
- ressursenter for menn

2023

Første versjon, 15.03.24

Forord

En likestilling som inkluderer alle er et ideal i Norge.

I praksis tenker vi likevel først og fremst på kvinner, når vi snakker om likestilling. Det er heller ikke så rart; kvinner har måttet slåss mot diskriminering og undertrykking i over 100 år. Kvinner «eier» likestillingen, med historisk god grunn.

Norge er i dag i en unik situasjon i verden, med en likestilling som er kommet svært langt. Dette skiller seg markant fra utviklingen internasjonalt, der mange av kvinners oppnådde rettigheter er under angrep. I mange land er likestilling fortsatt et fjernt ideal.

I Norge er kvinners likestilling er i all hovedsak oppnådd, selv om det også hos oss gjenstår kamper. Den generelle lærdommen er dessuten at likestillingen *aldri* kommer i mål, men må kjempes for hver eneste dag – med stadig nye utfordringer.

Det kan for eksempel ha sammenheng med ny teknologi, nye familiemønstre og økte forskjeller mellom fattige og rike. Minoriteter diskrimineres, og lider under å ikke bli oppfattet som likeverdige med den såkalte «normalbefolkningen». Dette må det tas tak i.

Likevel er det særlig den mangelfulle integreringen av gutter og menns perspektiver og utfordringer, som i dag framstår som den aller største mangelen ved den norske likestillingspolitikken. Menn er, i likhet med kvinner, «halve himmelen». Det synes ikke i likestillingspolitikken. Det er derfor ikke så rart at en del gutter og menn føler seg glemt, og at likestillingen ikke er for dem.

Dette er det Reform – ressursenter for menns oppgave å bidra til å gjøre noe med. Slik det har vært vår oppgave i over to tiår.

I mange sammenhenger har vi nok følt oss ganske alene med våre analyser og perspektiver. Men noe er i ferd med å skje. Vi merker det på den offentlige debatten om menn, som ser ut til å bare være i sin startfase. Vi merker det også på den økte interessen for vårt ressursenters arbeid.

På sett og vis opplever vi at det som tidligere kanskje ble sett på som temmelig motstrøms, delvis provoserende, når det ble hevdet i den offentlige samtalen, er i ferd med å bli «mainstream».

Og i april 2024 leveres Mannsutvalgets utredning.

Jeg er stolt at alt det gode arbeidet for et bedre og mer inkluderende Norge som de ansatte, de frivillige og de engasjerte i Reform gjør hver eneste dag. God lesning!

Oslo, 15. mars 2024

Are Saastad,
daglig leder

Innhold

Forord	2
1. Om Reform – ressurscenter for menn	6
Formålsparagraf og overordnede oppgaver	6
Styrende organer	6
Finansiering.....	7
Tredelt innsats	7
Strategi- og handlingsplan	7
Ansatte.....	8
2. Rollen som nasjonalt likestillingscenter	9
Innspill og høringer	9
3. Nærmere om bruken av grunntilskuddet fra staten	12
En forutsetning for et likestillingsarbeid av kvalitet.....	12
Grunntilskuddet i 2023	13
Vurdering av måloppnåelse i 2023.....	14
4. Lavterskelarbeid	15
Mannstelefonen.....	15
Terapeutiske samtaler	15
Samtaler i kontortiden	16
5. Menn som fedre	17
Fedre 2023 – workshops og e-kurs.....	17
En likestilt helsestasjon: Helsesamtaler med nybakte fedre.....	18
Menn i familievernet.....	19
Aktivtfarskap.no	19
Politisk arbeid for fedrekvoten	19
6. Volds- og overgrepforebygging	21
Menn også 2023! Kompetanseheving og videreutvikling av e-kurs om menn utsatt for vold i nære relasjoner.....	21
Rød knapp-aksjonen Stopp vold mot kvinner	22
Teaterstykket «Mann. Jeg?»	22
7. Menn, helse og seksualitet	25
Kast (Kjøp av seksuelle tjenester)	25
8. Gutters oppvekst og sosialisering	28

Share the Care: Fireårig nordisk prosjekt om kjønnsdelte utdanningsvalg	28
Genustest.no: Test en billedboks kjønnsinnhold	28
9. Opplysning	30
Kommunikasjonsarbeid: Nett, sosiale medier og digitale sendinger fra Reform.....	30
Ferskvareseminarer	30
Arendalsuka	30
Faste arrangementer, foredrag, kurs og undervisning.....	31
Reform i media	32
10. Representasjon og samarbeid	33
Brobyggerrolle	33
Likestillingssentrene.....	33
Mannsutvalget.....	34

1. Om Reform – ressurscenter for menn

Formålsparagraf og overordnede oppgaver

Reforms formålsparagraf er vedtektsfestet i stiftelsesmøtet 30. januar 2002. Våre oppgaver er formulert slik:

«Reform er organisert som en politisk uavhengig stiftelse. Stiftelsens formål er, med utgangspunkt i at menn og kvinner er likeverdige, å jobbe for likestilling og mot diskriminering på grunnlag av kjønn, samt synliggjøre menn som kjønn i samfunnet.

Med dette utgangspunktet skal REFORM være likestillingsorientert og helserettet i sitt arbeid, bistå menn i konkrete livsfaser og livssituasjoner med råd, veiledning og informasjon, bidra til å ta vare på og utvikle mangfoldet i menns liv, arbeide for menns likestilling i et folkehelseperspektiv, mobilisere menns ressurser til utvikling og aktiviteter på områder som ikke har vært særlig fremtredende i de tradisjonelle mannskulturene og ellers bidra til å bedre menns helse, levekår og livskvalitet.

Senterets arbeid skal preges av respekt for det enkelte menneskes egenverdi, der alle mennesker er likeverdige og skal behandles deretter, uavhengig av kjønn, alder, religion, etnisk tilhørighet, hudfarge, funksjonsdyktighet, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk.»

Våre oppgaver kan overordnet sies å være å samle, produsere og formidle sentral kunnskap om menn, menns livssituasjoner og menns helse, å påvirke beslutningsprosesser som berører menn og likestilling, å samarbeide nasjonalt og internasjonalt om synliggjøring av menns posisjoner i likestillingsfeltet og å kvalitetsutvikle og arbeide for en spredning av lavterskeltilbud til menn.

Styrende organer

Reforms virksomhet ledes av et styre og et representantskap.

Styret har den øverste ledelse av stiftelsens virksomhet og skal lede stiftelsen i henhold til vedtektene og stiftelsesloven.

Reforms styre besto i 2023 av styreleder Tore Eugen Kvalheim, nestleder André Oktay Dahl og styremedlemmene Thomas Walle, Marianne Inéz Lien, Rannveig Svendby, Remi Pettersen (frivilliges representant) og Bjørn Ole Ekeli/Mali Storbækken (ansattes representant).

Representantskapet er Reforms høyeste organ, og har som oppgave å føre tilsyn med virksomheten.

Representantskapet besto i 2023 av forskningssjef Solveig Bergman (oppnevnt fra Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress), instituttleder Helene Aarseth (oppnevnt fra Senter for tverrfaglig kjønnsforskning, UiO), Astrid Bismo (oppnevnt fra Kreftforeningen), Geir Salter, Sven Buli og Astrid Herkules Bando (frivilliges representanter) og Steinar Ove Kvam (ansattes representant).

Representantskapet fører tilsyn med virksomheten, og har også som oppgave å foreta valg til styret.

Finansiering

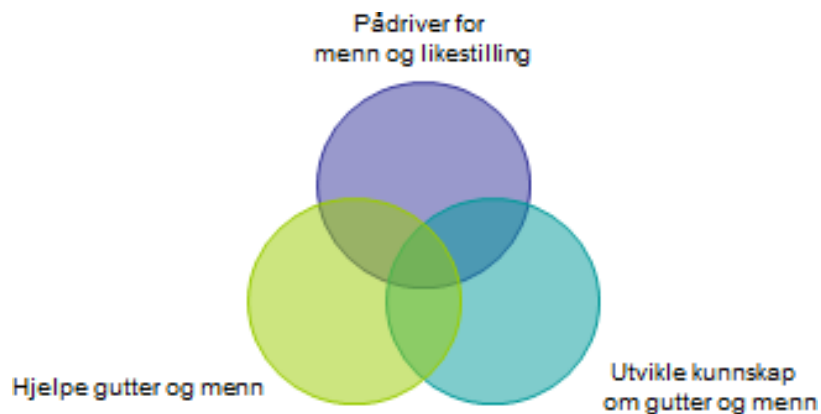
Reform drives med grunnfinansiering over budsjettet til Kulturdepartementet (KUD), formidlet via Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir). Vesentlige deler av driften er også prosjektbasert, med finansiering både fra offentlige og private tilskuddsytere.

Den offentlige støtten til stiftelsen er begrunnet i at norske myndigheter anerkjenner behovet for en aktør med hovedoppgaven å integrere gutter og menn i likestillingsarbeidet - som partnere, medspillere og også som ansvarlige parter med selvstendige likestillingsbehov. Vi har et godt samarbeid med Bufdir i form av to årlige dialogmøter og i flere andre sammenhenger.

Tredelt innsats

Reform har spesialkompetanse på feltet gutter, menn og likestilling.

Reform arbeider tredelt, ved å forene kunnskap fra direkte kontakt med menn (gjennom hjelpetilbud) med kompetanseutvikling (i stor grad finansiert gjennom ulike prosjektsamarbeid) og via rollen som samfunnsaktør og faglig pådriver.

Den spesielle kombinasjonen av kunnskap fra forskning,

erfaring og direkte dialog med menn gjør Reform til en unik aktør i likestillingsfeltet, både nasjonalt og internasjonalt. Reform har en viktig rolle som bindeledd mellom forskning og praksis, og mellom myndigheter og sivil samfunn.

Strategi- og handlingsplan

I styrets strategiplan er det vedtatt at Reform skal ha disse kjerne-rollerne:

- Ivareta menn i likestillingsarbeidet
- Være en synlig aktør for likestilling i et mannsperspektiv
- Være en aktiv formidler av praksis- og forskningsbasert kunnskap
- Videreføre frivilligheten knyttet til Mannstelefonen

Kjerne-rollerne var i 2023 konkretisert til disse oppgavene i det daglige:

- Å bedre gutters oppvekstvilkår og utdanning
- Å fremme menns rolle som fedre i samfunnet
- Å fremme oppmerksomhet om menns helse
- Å motvirke det kjønnsdelte arbeidsmarkedet
- Å motarbeide vold i nære relasjoner
- Å arbeide med utfordringer som gutter og menn med minoritetstilknytning møter
- Å innhente og dele kunnskap om samlivsbrudd og barnefordeling

Det gis i tillegg føringer gjennom Bufdirs årlige tildelingsbrev i forbindelse med den statlige grunnbevilgningen.

Reforms drift organiseres rundt årlige og dynamiske handlingsplaner. Handlingsplanen følges opp og oppdateres jevnlig i Reforms driftsmøte.

Ansatte

I 2023 har disse vært fast ansatt i Reform:

Are Saastad, daglig leder

Ole Bredesen Nordfjell, fagsjef

Mali Storbækken, seniorrådgiver

Steinar Kvam, terapeut

Ina Kristin Wangsmo Slaveykov, rådgiver

Berit Eggebø Næss, rådgiver

Kelly Fisher, rådgiver

Bjørn Ole Ekeli, økonomisjef/kontroller

Psykiater og sexolog Haakon Aars har vært tilknyttet driften på timebasis, og pensjonert psykolog Torstein Winger har vært engasjert som frivillig samtaleterapeut.

Se også Kapittel 3, *Nærmere om bruken av grunntilskuddet fra staten*

2. Rollen som nasjonalt likestillingscenter

I kraft av å være landets eneste ressursmiljø med hovedoppgave å arbeide med likestilling i et manns perspektiv, har Reform en nasjonal oppgave. Reform blir aktivt brukt av media, arbeidsliv, organisasjoner, det offentlige tjenesteapparatet, enkeltpersoner og av myndighetene.

Reform inntar en aktiv og kontinuerlig rolle som kunnskapsleverandør overfor det offentlige tjenesteapparatet, utdanningssektoren, akademia, embetsverk og politikere, samt i møte med sivilsamfunn og arbeidsliv.

Innspill og høringer

Reform har også i 2023 gitt innspill til og vært i dialog med en rekke organisasjoner og offentlige virksomheter om hvordan trekke gutter og menn sterkere med i likestillingsarbeidet. Vi har deltatt på innspillmøter og levert høringsvar på en rekke saksfelt.

I 2023 avga vi uttalelser til følgende offentlige høringer:

- Opptaksutvalgets utredning (Kunnskapsdepartementet)
- NOU 2022: 21 Strafferettslig vern av den seksuelle selvbestemmelsesretten. Forslag til reform av straffeloven kapittel 26 (Justis- og beredskapsdepartementet)
- NOU 2022: 18 Mellom mobilitet og migrasjon: Arbeidsinnvandreres integrering i norsk arbeids- og samfunnsliv (Arbeids- og inkluderingsdepartementet)
- NOU 2023: 4 Tid for handling. Personellet i en bærekraftig helse- og omsorgstjeneste
- Forslag til endringer i kontanstøtteperioden (Barne- og familiedepartementet)
- NOU 2022: 17 Veier inn – ny modell for opptak til universiteter og høyskoler (Kunnskapsdepartementet)
- NOU 2023: 4 Tid for handling. Personellet i en bærekraftig helse- og omsorgstjeneste (Helse- og omsorgsdepartementet)
- NOU 2023: 5 Den store forskjellen – Kvinnehelseutvalget (Helse- og omsorgsdepartementet)
- Statsbudsjettet 2024 (kapitler fordelt til familie- og kulturkomiteen) Kap. 351 Likestilling (Stortinget)
- NOU 2023:13 På høy tid – Realisering av funksjonshindredes rettigheter (Kultur- og likestillingsdepartementet)
- Forslag til endringer i diskrimineringsombudsloven og likestillings- og diskrimineringsloven (Kultur- og likestillingsdepartementet)

Vi ga politiske innspill på følgende temaer:

- Innspill til Voldeksutvalgets arbeid (Justis- og beredskapsdepartementet)
- Innspill til regjeringens arbeid med seksuell trakassering (Kultur- og likestillingsdepartementet)
- Innspill til ny opptrappingsplan mot vold og overgrep mot barn og vold i nære relasjoner (Justis- og beredskapsdepartementet)
- Innspill til Høyre om familier etter samlivsbrudd (Stortinget)
- Innspill til regjeringens strategi for kjønnslikestilling (Kultur- og likestillingsdepartementet)
- Redegjørelse om Likestillingssentrenes arbeid mot seksuell trakassering (Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet)

For å være faglig oppdatert om likestilling og aktuelle temaer knyttet til vårt løpende arbeid, gjennomfører Reform ansatte relevante utdanninger og deltar på kvalifiserende kurs og foredrag.

Reform deltar jevnlig i det offentlige ordskiftet, og er med på en lang rekke konferanser i norske og internasjonale fora. Vi mottar også en rekke besøk til Reform, fra enkeltpersoner, organisasjoner, studenter og samarbeidspartnere i Norge, Norden og internasjonalt.

Se også Kapittel 9, *Opplysningsarbeid* og Kapittel 10, *Representasjon og samarbeid*

3. Nærmere om bruken av grunntilskuddet fra staten

En forutsetning for et likestillingsarbeid av kvalitet

Grunntilskuddet over statsbudsjettet er avgjørende for å sikre et nødvendig nivå på den faglige og administrative driften av likestillingssenteret Reform. Grunntilskuddet skal gi alburom til å opprettholde en stabil grunnbemanning av høyt kvalifiserte medarbeidere, som er i stand til å yte service til det norske samfunnet, og være til stede på mange viktige arenaer.

Et stabilt og høyt kvalifisert fagmiljø er en forutsetning for at Reform kan videreutvikle kunnskap om hva som fremmer og hva som hemmer, likestilling. Grunntilskuddets karakter, med de relativt begrensede føringene myndighetene har til virksomheten, sikrer Reform en avgjørende frihet til å spille rollen som likestillingsaktør med ekspertkapasitet til å definere, avdekke og arbeide med likestillingsutfordringer som særlig treffer gutter og menn.

Det er liten tvil om at Reforms omfattende prosjektaktivitet er svært verdifullt i vårt eget arbeid for likestilling, og at det samtidig stimulerer mange andre aktører, både i direkte samarbeid og som mottakere av erfaringer, kompetanse og dokumentasjon.

Prosjektmidler er imidlertid ikke frie, siden de alltid vil være innrettet mot å oppnå spesifiserte målsettinger fra en tilskuddsyter. En for høy andel prosjektfinansiering vil utfordre Reforms rolle som uavhengig aktør. Selv om det er en rekke muligheter til å søke støtte til relevante prosjekter for gutter og menn der hovedformålene er helse, vold i nære relasjoner eller familie, vil hovedformålet fra tilskuddsyter kun i få tilfeller være definert til likestilling – Reforms hovedformål.

I tillegg til den store usikkerheten for om søknader får tilslag eller ikke, er det vanskelig å forutse hvor og når prosjekttilslagene kommer. Dette medfører utfordringer knyttet til å budsjettere realistisk på virksomhetsnivå. Vi har de siste årene likevel sett en større vilje til å videreføre gode prosjekter over flere år, fra sentrale tilskuddsytere som Bufdir, IMDi og Konfliktrådet. Vi ser samtidig at tilskuddsytere selv er sårbare for sykdom og fravær, og at fravær av nøkkelpersonell kan bety at søknader blir forsinket. Resultatet er også at prosjektarbeidet blir forsinket, noe som ikke alltid er forenlig med stabil drift.

Prosjekttilskudd verken kan eller vil kunne erstatte Reforms grunntilskudd fra staten. En vesentlig grunnbevilgning er nødvendig dersom Reform skal innfri føringene gitt i Bufdirs tildelingsbrev, øvrige politiske forventninger til Reform og for å kunne virke i henhold til stiftelsens vedtekter.

Grunntilskuddet danner en grunnleggende forutsetning for opprettholdelse av Reform som landets eneste likestillingssenter med gutter og menn som primæroppgave, samtidig som det gir oss muligheten til å kunne opprettholde en prosjektorganisasjon – også dette av stor verdi for likestillingsarbeidet i Norge.

I 2023 dekket grunntilskuddet driftskostnader og om lag fire årsverk. Vår vurdering, som sammenfaller med de andre tre likestillingssentrenes, er at en stabil drift av et likestillingssenter forutsetter finansiering av en grunnbemanning på 6 årsverk, samt løpende utgifter. Det er derfor behov for å

styrke grunnfinansieringens andel av Reformers økonomi.

Grunntilskuddet i 2023

I Bufdirs tildelingsbrev til Reform for 2023, het det om Reformers oppgaver dette året :

«Mål og målgruppe

Tilskuddet på posten skal styrke likestillingsarbeidet som gjøres i regionene og støtte opp om regjeringens ambisjon om en mer offensiv likestillingspolitikk. Målet med bevilgningen er at sentrene fortsetter sin viktige rolle i arbeidet med å fremme kunnskap og kompetanse om likestilling regionalt, lokalt og nasjonalt.

Samfunnsoppdrag

Som kunnskaps- og kompetansesentre skal likestillingsentrene og Reform drive langsiktig pådriver- og utviklingsarbeid for likestilling. Offentlig, privat og frivillig sektor samt befolkningen er målgrupper for arbeidet. Sentrene skal bygge sin virksomhet på beste tilgjengelige kunnskap og formidle og bidra til at nasjonale faglige råd blir tatt i bruk. Sentrene har også et ansvar for å frembringe et erfaringsbasert kunnskapsgrunnlag og forvalte kompetanse om praktisk likestillingsarbeid. Videre skal sentrene være oppdaterte på, utvikle og formidle kunnskap om alle diskrimineringsgrunnlag.

Reform skal ha et særlig fokus på gutter og menns likestillingsutfordringer. Reform skal arbeide aktivt med å se kjønns- og mannsperspektivet i sammenheng med diskriminering på grunnlag av blant annet seksuell orientering, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk, etnisitet og nedsatt funksjonsevne. Senteret skal være en drivkraft for likestilling regionalt og nasjonalt, og delta i relevante internasjonale erfaringsutvekslinger og samarbeid. Senterets aktiviteter skal støtte opp under mål beskrevet i søknad og bidra til å oppfylle samfunnsoppdraget.

Hva må dere gjøre?

- Dere må bruke tilskuddet innenfor tilskuddsåret/tilskuddsperioden, som er kalenderåret 2023. Dere må også bruke tilskuddet til målet og aktiviteten som dere beskrev i søknaden, og etter forutsetningene i dette brevet og i regelverket for tilskuddsordningen.
- Tilskuddet skal utelukkende brukes til å dekke driftskostnader som er knyttet til virksomhet og oppdrag som følger av Bufdirs tilskuddsbrev til senteret i 2023. Kostnader knyttet til senterets øvrige drift og aktiviteter skal ikke dekkes med tilskudd fra Bufdir
- Tilskuddet skal ikke benyttes til å egenkapital
- Tilskuddet skal ikke benyttes til investeringer
- Ubenyttet tilskudd ved tilskuddsårets slutt kan som hovedregel ikke overføres eller avsettes til senere bruk.
- Ubenyttet statstilskudd ved tilskuddsårets utløp skal tilbakebetales til Bufdir.
- Regnskapet skal føres slik at det er egnet til å identifisere Bufdirs tilskudd og hvordan tilskuddet er benyttet
- Senterets inntekter skal spesifiseres slik at det fremgår hvem som har gitt tilskudd til senteret og med hvilket beløp.»

Vurdering av måloppnåelse i 2023

Reform har arbeidet målbevisst med oppgavene beskrevet i tildelingsbrevet for 2023. Vi vurderer måloppnåelsen som meget god. Dette baserer vi på den store bredden i arbeidet vi utfører, og tilbakemeldingene på innsatsen fra våre samarbeidspartnere.

Grunntilskuddet har spilt en avgjørende rolle for å kunne gjennomføre våre oppgaver i det daglige, først og fremst fordi det har sikret oss mulighet til å opprettholde en stab av høyt kvalifiserte og engasjerte medarbeidere. Dette har også opprettholdt vår rolle som prosjektutvikler og prosjekteier.

Tilskuddet har også gjort det mulig å administrere og videreutvikle Reforms frivillige virksomhet, og våre lavterskel hjelpetilbud. Dette har stor betydning, både på kort og lang sikt.

Reform er en relativt liten virksomhet, men vi når likevel bredt ut. Etter å ha arbeidet i over to tiår som aktør i likestillingsfeltet er Reform godt kjent i politikk, media, akademia og organisasjonsliv. Vi opplever at vi nyter stor, og økende, anerkjennelse for arbeidet vi gjør. Her er det viktig å også inkludere Reforms nordiske og internasjonale samarbeidsrelasjoner, som gir oss mulighet til å innhente erfaringer vi kan benytte oss av i Norge, samtidig som det fører til erfaringsdeling av vesentlige norske innsikter om verdien av en universell likestilling, i en stadig mer polarisert verden.

Vårt vedvarende engasjement i en rekke samarbeidsrelasjoner, også når det gjelder den tradisjonelle kvinnebevegelsen, samt i flere faste fora, bidrar samtidig til at vi fungerer som en katalysator for et samarbeidende og ikke konfliktsøkende likestillingsarbeid i sivil samfunn, og i samarbeid med myndighetene. Denne viktige samfunnsmessige posisjonen er blitt videreført i 2023. Dette arbeidet ville ikke vært mulig uten grunntilskuddet fra staten.

Virksomhetens økonomistyring er i henhold til reglene fra direktoratet, som det også framkommer i regnskapet og i revisjonsrapporten.

4. Lavterskelarbeid

Reform står for en rekke lavterskeltilbud til menn med behov for hjelp. En del av våre lavterskeltilbud er drevet av frivillige, mens andre er prosjektorganisert eller drevet som del av Reforms ordinære virksomhet utført av de ansatte. Tilbudene krever ikke henvisning, og de fleste er gratis. Der det tas egenandel er denne av symbolsk størrelse.

Ved siden av å hjelpe mange menn direkte, har våre lavterskeltilbud tett sammenheng med Reforms kunnskaps-, utviklings- og påvirkningsarbeid. Det konkrete møtet med menns virkelighet gir oss en unik og stadig oppdatert erfaringsbase som benyttes til å avdekke mangler og behov, og til å utvikle likestillingspolitikk og stadig nye prosjekter.

I 2023 mottok vi til sammen rundt 1400 ulike henvendelser til Reform.

Se også *Kast (Kjøp av seksuelle tjenester)* under kapittel 8.

Mannstelefonen

Mannstelefonen har vært et kontinuerlig tilbud siden den ble etablert i 1980, og er en fast del av Reforms virksomhet. Formålet er å sikre et landsdekkende, gratis og synlig telefontilbud til menn i form av rådgivning i vanskelige livssituasjoner. Telefonen er betjent alle hverdager mellom 17 og 20.

Mannstelefonens aktive frivillige besvarte i 2023 rundt 350 henvendelser fra menn med ulike problemstillinger. Telefontjenesten er anonym, men det føres likevel logg og statistikk. Temaene de som ringer inn oftest er opptatt av er samliv, samværsrett med barn, psykiske vansker, økonomi, vold og seksualitet.

De frivillige ved Mannstelefonen har kompetanse til å arbeide innenfor et mannsperspektiv, og har kunnskap og erfaring med å snakke med mennesker som befinner seg i vanskelige livssituasjoner ut fra et likepersonperspektiv.

Nye telefonvakter gis opplæring, blant annet i motiverende intervju-teknikk, og forholder seg til et etisk regelverk.

Terapeutiske samtaler

Reform gir et begrenset tilbud om individuell oppfølging av menn som har behov for dette. Samtaleterapi tilbys av en erfaren terapeut, og av en frivillig terapeut på timebasis, som tidligere har arbeidet som psykolog. Vi prioriterer å gi disse samtaletilbudene særlig til menn med barn, menn som har problemer i samlivet, med samvær og til volds- og overgrepssatte. I løpet av året har en rekke menn fått konkret hjelp til å løse kriser i egne liv. Problemene er knyttet til samlivsbrudd, voldsutøvelse, voldsutsatthet, overgrepserfaringer, seksuelle problemer m.m.

I 2022 mottok til sammen rundt 40 menn terapeutiske hjelp fra Reform. Mennenes hjelpebehov var knyttet til sinnemestrings-, volds- eller overgrepserfaringer, ensomhet og andre former for livskriser. Til sammen gjennomførte våre terapeuter rundt 150 terapeutiske enkeltsamtaler i 2023.

Samtaler i kontortiden

De ansatte gjennomfører daglig telefonsamtaler med enkeltpersoner som søker råd, veiledning og hjelp. Her varierer tematikken fra behov for hjelp til oppfølging i krise, til faglige råd om likestillingsrelaterte spørsmål. Henvendelser som ikke lar seg løse på stedet, sluses videre til vårt terapeutiske tilbud eller til Mannstelefonen, eventuelt til eksterne hjelpetilbud der dette er aktuelt. Mange av henvendelsene vi får, er knyttet til ren ensomhetsproblematikk, der behovet for å få noen å snakke med er presserende.

Reforms terapeutiske samtaletilbud, Mannstelefonen og de stadige henvendelsene til Reforms ansatte er konkrete og delvis livsnødvendige innsatser for menn i krise. Samtidig fører denne direkte kontakten til menns virkelighet til at alle i Reform føler nærhet til tematikken vi enten er ansatte eller frivillige engasjert til å jobbe med. Vi tror på denne «virkelighetstilkoplingen» som svært viktig for Reforms helhetlige arbeid.

Se også Kapittel 2, avsnitt *Rollen som nasjonalt likestillingscenter* og Kapittel 7, avsnitt *Kast (Kjøp av seksuelle tjenester)*

5. Menn som fedre

Siden fedrekvotens innføring i 1993 har norske menn inntatt rollen som aktive, deltagende og omsorgsfulle fedre. Fedrekvoten er en særnorsk oppfinnelse, som har hatt avgjørende betydning for fedres situasjon i Norge. I takt med utvidelsen av ordningen siden, har også menn tatt sitt ansvar som fedre, stikk i strid med advarsler om at menn ikke ville eller kunne gå inn i rollen som omsorgsgivere for barn.

I dag er foreldrepermisjonen delt i tre, med 15 uker til far, 15 til mor og en fellesdel på 16 uker. Målinger viser at det er strek oppslutning i folket om ordningen, både fra kvinner og menn. Samtidig er ordningen under angrep. Internasjonalt vekker det oppsikt at alle arbeidslivets parter i Norge slår ring om ordningen.

Reform har i 2023 fortsatt vårt arbeid for menns aktive rolle som fedre i det norske samfunnet. Dette har vi gjort gjennom en rekke prosjekter vi leder eller deltar i, og også i den offentlige debatten.

Se også Kapittel 2. *Rollen som nasjonalt likestillingscenter*

Fedre 2023 – workshops og e-kurs

Videreutvikling av workshops om fedre og likestilling for studenter og ansatte i barnevernet, samt vedlikehold av e-kurs om fedre for ansatte i barnevernet og e-kurs for studenter på barnevern og sosialt arbeid.

Siden 2019 har Reform mottatt midler fra Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet til arbeide med tematikken, gjennom prosjektet *Fedre*. Det har blitt utviklet et e-læringskurs for ansatte i barnevernet. I kurset får man blant annet kunnskap om likestilling i praksis, betydningen av far, kommunikasjon med fedre og historier fra fedre som har hatt kontakt med barnevernet. I tillegg har vi siden 2020 gjennomført workshops med samme tematikk med barnevernkontorer i hele landet. I 2021 utvidet vi målgruppen til å også inkludere studenter på sosialt arbeid og barnevern, i form av workshops med ulike studieinstitusjoner.

I 2022 har vi økt aktiviteten mot målgruppen studenter på sosialt arbeid og barnevern, ved å utvikle et tilpasset e-kurs. Å arbeide med studenter vil kunne ha mye å si for inkludering av far i framtidige arbeid. I tillegg har vi fortsatt vår direkte kunnskapsdeling, og gjennomført 5 workshops med studieinstitusjoner og barnevernkontorer. Reform har også bidratt i en podkast-episode om tematikken, i regi av Universitetet i Stavanger.

Prosjektet søkes videreført i 2024.

En likestilt helsestasjon: Helsesamtaler med nybakte fedre

For at far skal kunne bidra til barnets utvikling på en positiv måte gjennom livsløpet, er tilknytningen mellom far og barn viktig. Helsestasjonene er en av de viktigste kanalene for foreldreveiledning, forebygging av vold, psykisk uhelse og skade, blant annet fordi helsestasjonene har kontakt med tilnærmet alle nyfødte barn og deres foreldre. Likevel finnes det i dag ingen systematisk oppfølging av nybakte fedre etter fødsel. I realiteten kastes mange unge menn ofte inn i omsorgsoppgavene med barna sine ganske uforberedt, når fedrekvoten senere skal tas ut.

Med støtte fra Stiftelsen Dam startet Reform ut tiltak for å bedre på dette i 2022. I tett samarbeid med helsestasjonen i Nord-Fron kommune, og med RBUP på laget, er alle nybakte fedre i en periode på tre måneder blitt innkalt til en egen lavterskel helsesamtale, på lik linje med samtaler som allerede tilbys mor. Prosjektets hovedmålsetning har vært å gi nybakte fedre tilbud om barselrelatert helsehjelp på helsestasjonen, og på denne måten prøve ut om dette kan være en form for helsehjelp nybakte fedre mener de behøver og har nytte av.

Prosjektet ble avsluttet våren 2023 med et avsluttende oppsummeringsmøte med helsestasjonen, og i form av lansering av en rapport. Rapporten fra *En likestilt helsestasjon* er en veileder for helsestasjoner landet rundt som ønsker å gjennomføre liknende helsesamtaler med nybakte fedre.

Prosjektet er ferdigrapportert, og rapport og regnskap er godkjent.

Menn i familievernnet

Gjennom mange år har Reform mottatt tilbakemeldinger fra menn som har fortalt om utfordrende opplevelser i møte med familievernnet. Noen har opplevd kjønnsstereotype holdninger knyttet til omsorg og samliv, andre at tilbudet ikke er tilpasset menn. Vi vet at menn er underrepresentert som primærklienter på familievernkontorene.

Med støtte fra Bufdir utviklet Reform i 2022 et e-læringskurs om menn for ansatte i familievernkontoret. I 2023 er dette prosjektet videreutviklet og tilpasset for ansatte i familievernnet. Det er også utviklet en verktøykasse for dialog, som har vært prøvet ut i familievernnet.

Prosjektet søkes videreført i 2024.

Aktivtfarskap.no

I 2016 lanserte Reform en nettside for menn som skal ut i, eller er i, foreldrepermisjon. Hensikten med nettsiden, som mottok støtte fra Bufdir, er å fremme betydningen av et aktivt farskap, både for fedrene og for barna, og å informere om rettigheter knyttet til permisjonsordningen. I tillegg skal siden være et sted der det samles gode erfaringer og eksempler på farskapshistorier.

Reform vil videreføre arbeidet med nettsiden i 2024.

Politisk arbeid for fedrekvoten

Det er en prioritert oppgave for Reform å slå ring om fedrekvoten i foreldrepengeordningen – den såkalte pappapermen. Ordningen er av stor viktighet for menns likestilling i Norge, fordi den sikrer en lovbestemt rett til en øremerket del av foreldrepermisjonen. Erfaringen viser at dersom dette virkemiddelet ikke benyttes, eller om det svekkes, så reduseres menns deltakelse i et aktivt foreldreskap i familiene tilsvarende.

Regjeringen Støre slo i 2021 fast i Hurdalsplattformen at tredelingen i foreldrepengeordningen skal videreføres, slik den ble etablert av regjeringen Solberg i 2018. Dette er det også all grunn til, siden erfaringen altså har vist fedre tar ut permisjon i tråd med de til enhver tid gjeldende ordninger, og at en avkorting av ordningen med stor grad av sannsynlighet ville medført et lavere uttak.

Reforms oppfatning er imidlertid at det nå er på tide å ta foreldrepengeordningen et skritt videre, og innføre en reell likedeling av foreldrepengene mellom foreldrene. Dette vil være et klart signal om at samfunnet ønsker at far, eventuelt medmor, er en reelt likestilt omsorgsperson i familien.

Foreldrepengeordningen vil med en 50/50-løsning ikke lenger få preg av å være en individuell ordning, der store deler av kvoten blir gjenstand for forhandlinger der fedre vanligvis ender med det laveste uttaket, men i stedet være et universelt gode som kommer hele familien til del. Dette er i tråd med anbefalingene fra Ellingsæterutvalget (NOU 2017: 6 Offentlig støtte til barnefamiliene), som også støttes av de fleste av arbeidslivets parter.

Foreløpig er det imidlertid ingen av partiene på Stortinget som har tatt til orde for en slik endring. Slik sett er det grunn til å si at det politiske nivået her halter etter forskningen.

6. Volds- og overgrepforebygging

Vold og overgrep i nære relasjoner er et betydelig likestillingsproblem, både i Norge og internasjonalt. Det er derfor naturlig at Reform har et aktivt og pågående arbeid på dette feltet, med mål om å forebygge og redusere vold i nære relasjoner. For oss er det viktig å erkjenne at menn kan være både voldsutøvere og voldsutsatte. Det er helt vesentlig at menn tar et oppgjør med menns vold mot kvinner, og Reform prioriterer derfor å være til stede i dette arbeidet.

Samtidig er Reform en aktiv ambassadør for menn som volds- og overgrepsutsatte – et område det fortsatt er knyttet særlig mye tabu til, og der det er særlig mye ugjort.

Menn også 2023! Kompetanseheving og videreutvikling av e-kurs om menn utsatt for vold i nære relasjoner

Prosjektet Menn også! startet i 2017, med midler fra Kompetansesenteret for kriminalitetsforebygging (Kfk). En evaluering hadde da dokumentert at menn og fedre med barn har et vesentlig svakere krisesentertilbud enn andre grupper. Målet med prosjektet var å forbedre tilbudet til menn ved fem ulike krisesentre.

I prosjektet kartla vi dagens praksis ved sentrene, og utarbeidet en tiltaksplan i samarbeid med det enkelte senter. Som et ledd i utviklingsarbeidet, gjennomførte vi også kompetanseheving for ansatte og ledere. Prosjektet har siden opplevd en stor etterspørsel fra krisesentre og kommuner. Prosjektet har med visse modifikasjoner blitt videreført hvert år siden 2017. Reform har gjennomført kompetansehevende aktiviteter om menn utsatt for vold for om lang halvparten av landets krisesentre.

Reforms erfaring er at mangelen på kunnskap om menn utsatt for vold i nære relasjoner og mangel på erkjennelse av dette er minst like stor i andre deler av hjelpeapparatet (helse, barnevern, familievern, Nav, flyktningetjenesten). I 2023 har Reform arbeidet direkte mot krisesentrene og familievernkontorer for å forbedre deres kompetanse og tjenester rettet mot menn og lhbt-personer. Det er også utviklet et eget e-kurs om vold i samiske miljøer, i samarbeid med Samisk nasjonal kompetansetjeneste - psykisk helsevern og rus (SANKS).

Prosjektet søkes videreført i 2024.

Rød knapp-aksjonen Stopp vold mot kvinner

Alliansen *Rød Knapp - Stopp vold mot kvinner* ble stiftet i 2012, og Reform har vært med siden starten. Alliansen mottar tilskuddsmidler mot vold i nære relasjoner fra Konfliktrådet. Organisasjoner fra ulike deler av samfunnet står sammen om å få det viktige spørsmålet om vold mot kvinner høyere på dagsordenen i Norge. Ved siden av Reform består alliansen av Den norske kirke, Islamsk Råd Norge, Norske Kvinners Sanitetsforening, Krisesentersekretariatet, Virke, Juridisk rådgiving for kvinner (Jurk) og Vake (tidligere Kirkelig Ressurssenter mot vold og overgrep).

En stor del av alliansens arbeid er utadrettet virksomhet, gjennom arrangementer og knappeutdeling. Alliansen deltok på Arendalsuka i august 2023.

Alliansen arrangerte konferanse i forbindelse med den internasjonale dagen mot vold mot kvinner. 25. november.

Alliansen har også delt ut røde knapper på gateaksjoner i Oslo jevnlig gjennom året. Reform deltar i stor grad på disse.

Samarbeidet i alliansen videreføres i 2024.

Teaterstykket «Mann. Jeg?»

De seks siste årene har Reform deltatt som ekspertmiljø i forbindelse med visningen av teatergruppen Para Samfunns forestilling *Mann. Jeg?* Forestillingen forteller tre ulike historier om volds- og overgrepsutsatte gutter og menn, og vises for ulike grupper av studenter. Stykkets verbale og nonverbale uttrykk, og de gode tekstlige bearbeidingene, også når det behandler det det er vanskelig å sette ord på, gir store rom til refleksjon.

Stykkets kommuniserende styrke gjør det velegnet i de etterfølgende refleksjonssamtalene med studentene det er blitt vist for. Stykket formidler viktig lærdom og vesentlige budskap til studenter om et underkommunisert problemområde, som de gjennomgående har alt for lite kunnskap om.

I løpet av året deltok våre ansatte på 20 forestillinger for studenter ulike steder i landet, de fleste av dem digitalt. Studentmøtene bekreftet inntrykket av at temaet både er nyttig for studentene, og at det treffer mange av dem.

Samtalene med studentene i viktige førstelinjeyrker som barnehagelærere, sykepleiere, lærere og barnevernsansatte viser også ofte mangelfull forståelse for vold i nære relasjoner, og vold mot menn spesielt, blant studentene.

Reform er invitert til samarbeid med Para Samfunn også i 2024.

7. Menn, helse og seksualitet

Menns helse er langt på vei et ikke-tema i offentligheten. Det er få eller ingen biologiske årsaker til at menn lever kortere enn kvinner. Likevel er denne forskjellen relativt stabil på rundt 4 år i Norge. Menn oppsøker også helsevesenet i langt mindre grad enn det kvinner gjør. Reform er opptatt av at helse skal gjelde alle, og at kjønnsforskjeller må motvirkes. Det er flere sterke aktører i det norske samfunnet som arbeider for en bedret kvinnehelse. Dette er det også historisk gode grunner til. Etter vårt syn representerer samtidig mangelen på reell interesse for menns helse en stor likestillingsutfordring.

Kast (Kjøp av seksuelle tjenester)

Reform har siden oppstarten i 2002 ment at kunder i prostitusjon må møtes med alternativer til stigmatisering og kriminalisering. En rekke av Reforms aktiviteter og prosjekter har bidratt til å fremme kunnskap om sexkjøp og redusere tabuet rundt temaet. Fra 2011 har vi mottatt midler fra Justis- og beredskapsdepartementet til prosjektet Kast (Kjøp av seksuelle tjenester), som del av regjeringens arbeid mot prostitusjon og menneskehandel. Tolv års erfaring med å møte kunder i prostitusjon har gitt Reform en unik kompetanse på feltet.

Vi mottok også i 2023 midler fra Justis- og beredskapsdepartementet til å videreføre vårt lavterskel samtale- og veiledningstilbud til klienter som kjøper sex. Reforms tilnærming er en veiledningstjeneste med et helhetlig perspektiv, der det relasjonelle står i fokus. Å stimulere til refleksjon rundt sexkjøpserfaringen er viktig.

Gjennom samtaler har klientene fått anledning til å sette ord på egne holdninger og følelser knyttet til sexkjøp. En hoveddel av vårt samtaletilbud foregår på Reforms kontorer. De klientene som har ønsket det, har hatt samtaler over telefon. Antallet klienter som benyttet Kast økte i 2023. Dette året var vi i kontakt med 73 klienter, og gjennomførte 277 samtaler. Sannsynligvis henger økningen sammen med vår podkast (Kast podKast), som ble sluppet primo 2023. Podkasten har oppnådd gode lyttertall.

I 2023 har vi også utarbeidet en erfaringsrapport der arbeids- og behandlingsmetodene som benyttes hos Kast beskrives. Reforms medarbeidere har foretatt intervjuer med tre klienter, og med de to terapeutene som arbeider i Kast-prosjektet. Her beskrives klientenes situasjon og hvordan de opplever tilbudet, og terapeutenes arbeidsmetodikk og resultater. Rapporten inneholder også en litteraturgjennomgang av forskning på feltet, med vekt på kjøpersiden. Rapporten er først og fremst rettet mot det norske hjelpeapparat, for å sette aktørene i bedre stand til å møte klienter og pasienter som kjøper sex. Rapporten lanseres våren 2024.

Prosjektet søkes videreført i 2024.

8. Gutters oppvekst og sosialisering

Det er av stor betydning hvilke forhold og betingelser gutter vokser opp under. Tradisjonelle kjønnsrollemønstre resirkuleres fortsatt i familie, barnehage, skole, fritids- og arbeidsliv. Ofte rammer dette guttene i like stor grad som jentene – uten at det nødvendigvis får den samme oppmerksomheten.

Det er store og uløste oppgaver på dette feltet, ikke minst knyttet til det sterkt kjønnsdelte norske arbeidsmarkedet, og gutters frafall i skolen. Se også Reforms hørings svar på NOU 2019: 3 Nye sjanser – bedre læring. Kjønnsforskjeller i skoleprestasjoner og utdanningsløp (Stoltenbergutvalget).

Share the Care: Fireårig nordisk prosjekt om kjønnsdelte utdanningsvalg

I 2021 fikk et konsortium av fire nordiske partnere tilslag på ett av de to prosjektene som ble tildelt midler under ordningen Nordisk likestillingsfond. Prosjektets fulle navn er «Share the Care: Attracting men to nursing education to counteract a gender-segregated labour market». Reform er prosjektleder for Share the Care, mens Nordregio-universitetet i Sverige er prosjektets hovedkoordinator.

Prosjektet går over en periode på 4 år (2021 til 2024), og har som mål og utvikle ny kunnskap for å redusere kjønnssegregering i yrker i helse- og omsorgssektoren, der menn er underrepresentert. Basert på kunnskapsstatus og erfaringene som partnerne i Norge, Finland og Island gjør i prosjektet vil resultere i en «handbook» rettet mot andre sykepleieutdanninger og helsefagarbeiderutdanninger i Norden.

I Norge er regionen Østfold valgt ut. Reform prøver ut tiltak som kan bidra til å rekruttere og beholde menn ved sykepleieutdanningen ved Høgskolen i Østfold (HiØf) og helsefagarbeiderutdanningene ved de videregående skolene i Østfold.

Prosjektet avsluttes i 2024.

No Nut November

Som et svar på den skadelige internettrenden der gutter trekkes med på å ikkje onanere hele november måned – med begrunnelse om at det ikke er bra for helsen deres, og at en slik praksis styrker dem som «menn» - produserte og lanserte Reform en serie korte videoer på TikTok i 2023.

Budskapet vårt var at det å onanere er sunt, og at det ikke gjør deg til mindre mann om du gjør det. Budskapet ble gitt en humoristisk form, og traff godt. Enkelte av videoene er sett fleire titalls tusen ganger.

Prosjektet ble gjennomført uten eksterne prosjektmidler.

Genustest.no: Test en billedboks kjønnsinnhold

På oppdrag av Nordisk Ministerråd utviklet Reform i 2015 en nordisk nettside for testing av barnebøkers kjønnsinnhold, til bruk i barnehager og barneskolen. Siden heter Genustest.no, med undertittel *Utfordrer eller bekrefter billedboken tradisjonelle kjønnsnormer?*, og er en ressurside for ansatte i barnehager og barneskoler i hele Norden.

Nettsiden blir fortsatt benyttet aktivt av studenter, lærere og ansatte i skole og barnehager, i Norge og i utlandet. Reform har derfor tatt ansvar for å vedlikeholde og drifte nettsiden genustest.no også

videre.

9. Opplysning

Det er en viktig oppgave for Reform å spre kunnskap om menn og likestilling. Dette gjør vi på mange ulike måter.

Kommunikasjonsarbeid: Nett, sosiale medier og digitale sendinger fra Reform
Vår daglige nyhetsaktivitet vises i hovedsak på Reforms Facebook- og Instagram-sider. Facebooksiden hadde ved utgangen av 2023 rundt 4900 følgere. Vi etablerte oss på Instagram i 2022, og poster jevnlig der. På Instagram har vi i rundt 500 følgere. Vår nettside er godt besøkt.

Reform har erfaring, kompetanse, utstyr og et studio for å lage komplekse medieproduksjoner. Dette benyttes i mange sammenhenger, både knyttet til våre prosjektoppgaver (i form av filmer, sendinger og podkast) og i faste og sporadiske sendinger, som våre ferskvareseminarer og aktualitetssendinger. Vi har også i 2023 produsert en rekke sendinger i forbindelse med lanseringer, debatter og politiske markeringer.

I 2023 har deler av kommunikasjonsarbeidet vårt blitt samordnet med de tre andre likestillingssentrene, ved at vår rådgiver Ina Slaveykov deltar i felles nettverk med sentrenes kommunikasjonsrådgivere. Dette arbeidet har gitt felles utspill til kvinnedagen 8.mars, Pride og Mannsdagen 19. november

Ferskvareseminarer

I 2023 har vi fortsatt vår tradisjon med å avholde ferskvareseminarer om gutter, menn og likestilling. Til seminarene inviteres forskere, studenter og andre som markerer seg med ny viten eller initiativer på likestillingsområdet, med særlig vekt på temaer som omhandler gutter og menn.

Vi arrangerte fem ferskvareseminarer i 2023. Ferskvareseminarene har bidratt til Reforms mål om å nå ut med formidling, aktualisering og belysning av relevant kunnskap på områder som omhandler gutter og menn.

Arendalsuka

Reform har deltatt aktivt under Arendalsuka i en årrekke. Uka er en sentral møteplass i den norske offentligheten, og oppleves som viktig for å bidra til å heve fokuset på gutter og menns

likestillingsutfordringer i Norge. Arendalsuka er også et godt sted å knytte kontakter, blant annet med sikte på å innlede nye samarbeid.

I 2023 arrangerte Reform møtet «Det glemte kjønn. Gutter og menn som ofre i krig» i Arendal kino. Møtet var godt besøkt, og hadde med en rekke framtredeende eksperter. Møtet ble strømmet.

Arendalsuka innebar også deltakelse på en rekke andre arrangementer, både i panel og som publikum.

Faste arrangementer, foredrag, kurs og undervisning

En vesentlig del av vår opplysningsvirksomhet er også knyttet til konferanser, seminarer og kampanjer i egen regi.

To av disse er bestemt å være faste årlige arrangementer – *Mannens helseuke* i juni, og *Mannsdagen* 19. november. Våre ansatte bidrar jevnlig med innlegg, foredrag, workshops og kurs på en lang rekke større og mindre arrangementer i inn- og utland.

Reform i media

Reform har også i 2023 mottatt en rekke henvendelser fra TV, radio, aviser, tidsskrifter og nettmedier. Mediene ønsker Reforms kommentarer og syn på saker der vi i høy grad har sakseierskap i Norge: Menn utsatt for overgrep eller vold i nære relasjoner, menn og sexkjøp og menn som fedre er blant temaene vi ofte oppsøkes som ekspertmiljø om. Til sammen har Reform figureert i rundt 60 medieoppslag i løpet av året. En vesentlig del av dette har vært knyttet til arbeidet i Mannsutvalget.

Se også Kapittel 2, *Rollen som nasjonalt kunnskapssenter* og Kapittel 10, *Representasjon og samarbeid*

10. Representasjon og samarbeid

Reform er representert i en rekke formelle og uformelle sammenhenger. Dette skyldes vår rolle som landets eneste likestillingspolitiske aktør med hovedoppgave å jobbe for gutter og menn.

Brobyggerrolle

Reform har definert det som en viktig oppgave å være en brobygger for et bredere likestillingsfokus i Norge. Vi samarbeider med feministiske kvinneorganisasjoner, men er klare på at vi ikke er ukritiske til kvinnebevegelsens tilnærming til gutter og menn.

Det er i økende grad akseptert at Reform ikke ønsker å framstille menns likestillingsutfordringer som i motsetning til kvinners, men også at vi ikke lar være å hevde disse utfordringene i den løpende debatten. Dette gjelder blant annet vår mangeårige deltakelse og innsats i Rød knapp - Stopp vold mot kvinner-aksjonen, der både kvinneorganisasjoner, religiøse paraplyorganisasjoner og en arbeidsgiverorganisasjon deltar.

Reform har også kontakt med organisasjoner som arbeider for menns rettigheter, som MannsForum og Foreningen2Foreldre. Både her og i kontakt med deler av kvinnebevegelsen ønsker vi å bidra som en katalysator for å redusere «kampen mellom kjønnene». Vi opplever dette som konstruktivt og viktig.

Reform ønsker også å bidra til samarbeid mellom aktører som representerer ulike diskrimineringsgrunnlag, i erkjennelse av at kjønn ofte ikke er den eneste (eller viktigste) grunnen til ulikestilling og diskriminering. Dette bringer oss inn i samarbeid med en lang rekke organisasjoner og enkeltpersoner. Ikke minst gjelder dette organisasjoner som jobber med etniske eller nasjonale minoriteter, urfolksproblematikk, funksjonshemmede situasjon, aldersdiskriminering og når det gjelder det brede LHBT-feltet.

Reform deltar aktivt i Bufdirs likestillingsråd, Fagrådet i Likestillings- og diskrimineringsombudet og i en rekke utvalg, referansegrupper og andre former for sakssamarbeid. Reform deltar også i Nasjonalt nettverk for seksuell og reprodutiv helse og rettigheter (SRHR-nettverket), som er en aktiv aktør i innspill og høringer til myndighetene.

Reform deltar i flere internasjonale samarbeid. Vi er medlem i alliansen MenEngage, der organisasjoner som arbeider for likestilling i et mannsperspektiv inngår. Reform sitter også i styret til nordiske NORMAS (Nordic Association for Research on Men and Masculinities), samt i flere konsortier av europeiske og nordiske samarbeidspartnere

Likestillingssentrene

Det gode samarbeidet mellom landets fire likestillingssentre ble videreført i 2023. Ved siden av Reform, består disse av Likestillingssenteret (Hamar), Likestillingssenteret KUN (Steigen og Steinkjer) og Senter for likestilling (Kristiansand). Som følge av et anmodningsvedtak av Stortingets flertall, har likestillingssentrene fra og med 2019 ligget under den samme posten på statsbudsjettet. Det

innebærer også at de fire, tross enkelte individuelle forskjeller i organisering og arbeidsfelt, også skal omtales felles som «likestillingssettene i Norge».

Likestillingssettene utgjør samlet det viktigste samlede kompetansemiljøet for likestilling i Norge, og representerer derfor også et unikt ressursmiljø i sivil samfunn.

Mannsutvalget

I august 2022 oppnevnte kultur- og likestillingsminister Anette Trettebergstuen Mannsutvalget. Utvalget, som er det første av sitt slag på 31 år, fikk dette mandatet:

«For å sikre en god likestillingspolitikk er det behov for en helhetlig oversikt over hvilke likestillingsutfordringer gutter og menn møter gjennom livsløpet. Viktige temaer kan være familie, fritid, helse, vold og seksuell trakassering, utdanning og arbeidsliv, pensjonistliv, integrering og skeives levekår. Under hvert tema følger undertemaer. Utvalget skal utrede likestillingsutfordringer menn møter og som bidrar til utenforskap og er til hinder for et likestilt samfunn.».

Mannsutvalget er et bredt sammensatt erfaringsutvalg, med deltakere fra et vidt spekter av yrker og bakgrunner, under ledelse av Claus Jervell. Reform er representert i utvalget ved daglig leder.

Utvalget har gjort hoveddelen av sitt arbeid i 2023, og legger fram sin utredning i form av en Norsk offentlig utredning (NOU) i april 2024.

Det har vært betydelig oppmerksomhet om Mannsutvalgets arbeid i 2023.

Se også Kapittel 2, *Rollen som nasjonalt kunnskapssenter*, Kapittel 8, *Gutters oppvekst og sosialisering* og Kapittel 9, *Informasjon*

